

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS

(2013. gada 16. septembris)

par kompensācijām saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem C 75/98 (ex NN 45/98), ko īstenojusi Beļģija (Flandrija)

(izzinots ar dokumenta numuru C(2013) 5818)

(Autentisks ir tikai teksts nīderlandiešu un franču valodā)

(2013/530/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes ⁽¹⁾,

tā kā:

(5) Saskaņā ar Beļģijas iestāžu sniegto informāciju maksājumi tika veikti 1996. gadā. Tomēr par pasākumu nebija paziņots Komisijai saskaņā ar EK līguma 93. panta 3. punktu (tagad LESD 108. panta 3. punkts). Šī iemesla dēļ nepaziņoto atbalstu reģistrā tika sākta lieta ar numuru NN 45/98. Tomēr, kaut gan shēma bija spēkā 1996. un 1997. gadā, Komisija ņēma vērā Beļģijas iestāžu 1998. gada 7. augusta vēstulē pausto apņemšanos nemaksāt atbalstu par 1997. gadu, kamēr Komisija nav pieņēmusi lēmumu par atbalsta saderību ar kopējo tirgu. Beļģijas iestādes informēja Komisiju, ka Flandrijas valdības nolūks ir iekļaut šo kompensāciju shēmu Flandrijas atbalsta programmā, kas atbilda Padomes Regulai (EEK) Nr. 2078/92 ⁽²⁾.

I. PROCEDŪRA

- (1) Pēc sūdzības saņemšanas par to, ka Flandrijas valdība lauksaimniekiem veica nelikumīgus atbalsta maksājumus par mēslošanas līdzekļu un kūtsmēsļu lietošanu (turpmāk "pasākums"), Eiropas Komisijas dienesti 1998. gada 4. februāra vēstulē lūdza Beļģijas iestādēm sniegt informāciju par to, kā tiek īstenots Flandrijas valdības 1995. gada 20. decembra lēmums par kompensāciju, kas maksājama lauksaimniekiem par tiesību aktā par mēslošanas līdzekļiem (turpmāk "dekrēts par kūtsmēsliem") paredzēto pienākumu pildīšanu.
- (2) Komisija šo informāciju saņēma Flandrijas Vides un nodarbinātības ministra 1998. gada 18. marta vēstulē un Beļģijas Pastāvīgās pārstāvniecības 1998. gada 31. marta vēstulē.
- (3) Pēc tam 1998. gada 15. aprīlī notika Beļģijas kompetento iestāžu pārstāvju un Eiropas Komisijas dienestu tikšanās.
- (4) Komisija 1998. gada 10. jūlija teleksā lūdza Beļģijas iestādēm sniegt papildinformāciju, uz ko 1998. gada 7. augusta vēstulē, kas reģistrēta 1998. gada 10. augustā, tika saņemta Beļģijas iestāžu atbilde.
- (6) Komisija 1999. gada 21. janvāra vēstulē informēja Beļģiju, ka ir nolēmusi attiecībā uz pasākumu uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru.
- (7) Komisijas lēmums par procedūras uzsākšanu 1999. gada 17. aprīlī tika publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* ⁽³⁾.
- (8) Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par pasākumu.
- (9) Komisija nesaņēma ieinteresēto personu piezīmes.
- (10) Beļģijas iestādes atsauca paziņojumus par citām ar kūtsmēsļu lietošanu Flandrijā saistītām lietām (C12/1999, N105/1999, N311/99).

⁽¹⁾ Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar EK līguma 93. panta 2. punktu attiecībā uz atbalstu/pasākumu C 75/98 (ex NN 45/98) – Beļģija (Flandrija) – Kompensācijas saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem, OV C 108, 17.4.1999., 12. lpp.

⁽²⁾ Padomes 1992. gada 30. jūnija Regula (EEK) Nr. 2078/92 par lauksaimniecības ražošanas metodēm, kas atbilst vides aizsardzības un lauku apvidu saglabāšanas prasībām, OV L 215, 30.7.1992., 85. lpp.

⁽³⁾ Minēts iepriekš 1. zemsvītras piezīmē.

(11) Komisija 2012. gada 6. martā saņēma kāda lauksaimnieka sūdzību par kompensācijas samaksu saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem 1996. gadā. Beļģijas (Flandrijas) iestāžu pārstāvju un Eiropas Komisijas dienestu tikšanās laikā 2012. gada 16. aprīlī Komisija lūdza Beļģijas iestādēm iesniegt savu viedokli par sūdzību.

(12) Eiropas Komisija 2012. gada 9. novembrī lūdza sniegt papildinformāciju. Beļģijas iestādes atbildēja 2013. gada 14. janvāra vēstulē.

II. ATBALSTA DETALIZĒTS APRAKSTS

1. NOSAUKUMS

(13) Kompensācija saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem.

2. BUDŽETS

(14) Pasākuma kopējais budžets 1996. gadā bija BEF (Beļģijas franki) 427 511 868, kas iedalīti šādi:

a) kompensācija par ražas samazinājumu

— zālāji BEF 250 279 282

— kukurūza BEF 50 102 650,

b) kūtsmēsļu utilizācijas izmaksu kompensācija BEF 65 486 397,

c) kūtsmēsļu glabāšanas izmaksu kompensācija BEF 34 276 829,

d) papildu mēslošanas līdzekļu iegādes izmaksu kompensācija BEF 27 366 710.

Ilgums

(15) Kompensācija saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem tika maksāta par 1996. gadu.

Atbalsta saņēmēji

(16) Saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem kompensācijas pienākas lauksaimniekiem, kuru uzņēmums pilnībā vai daļēji atrodas ūdens zonā vai dabas zonā. Šādi Flandrijā ir 7,502 no pavisam 40,673 uzņēmumiem ar aramzemi vai lopiem (18,5 %). Platības izteiksmē no zemkopības vai lopkopības saimniecību kopējās platības 649,223 ha apmērā 47,948 ha (7,5 %) atrodas ūdens zonā un 21,919 ha (3 %) — dabas zonā.

Mērķis

(17) Atbalsta shēmas mērķis ir nodrošināt lauksaimniekiem, kam ir zeme vides ziņā jutīgās teritorijās, iespēju pielāgoties stingrākajām kūtsmēsļu lietošanas prasībām un kompensēt šo lauksaimnieku ekonomiskos zaudējumus.

Atbalstu aprēķina, pamatojoties uz zaudētajiem ienākumiem salīdzinājumā ar parasto lauksaimniecības praksi ārpus šīm jutīgajām teritorijām. Pēc Beļģijas iestāžu sniegtās informācijas kompensācija bija vajadzīga arī, lai izvairītos no sociālām nekārtībām.

(18) Atbalstu piešķir, lai atlīdzinātu lauksaimniekiem šajās jutīgajās zonās:

a) ražīguma samazināšanos minerālmēsļu un kūtsmēsļu lietošanas daudzuma samazināšanās dēļ,

b) kūtsmēsļu utilizācijas papildu izmaksas,

c) kūtsmēsļu glabāšanas papildu izmaksas,

d) ķīmisko mēslošanas līdzekļu papildu iegādes izmaksas.

Juridiskais pamats

(19) Pēc Beļģijas iestāžu sniegtās informācijas kompensācijas maksājumi lauksaimniekiem par to pienākumu pildīšanu, kas paredzēti tiesību aktos par mēslošanas līdzekļiem, bija pamatoti uz četriem tiesību aktiem:

a) Flandrijas valdības 1995. gada 20. decembra lēmums par kompensācijām, kas maksājamas lauksaimniekiem par tiesību aktos par mēslošanas līdzekļiem paredzēto pienākumu pildīšanu,

b) Flandrijas valdības 1995. gada 20. decembra lēmums, ar ko nosaka kompensāciju par 1996. un 1997. gadu saskaņā ar 1991. gada 23. janvāra dekrētu par vides aizsardzību pret piesārņojumu no kūtsmēsļu lietošanas 15. panta 9. punktu,

c) Flandrijas valdības 1996. gada 19. marta lēmums, ar ko nosaka noteikumus par papildu pienākumiem attiecībā uz papildu kūtsmēsļu pārpalikumu utilizāciju un ar to saistīto atbalstu teritorijās, kur piemēro stingrākas kūtsmēsļu izkliedēšanas prasības,

d) Flandrijas valdības 1997. gada 15. jūlija lēmums, ar kuru groza Flandrijas valdības 1995. gada 20. decembra lēmumu, ar ko nosaka kompensāciju par 1996. un 1997. gadu saskaņā ar 1991. gada 23. janvāra dekrētu par vides aizsardzību pret piesārņojumu no kūtsmēsļu lietošanas 15. panta 9. punktu.

(20) Nevieni no šiem tiesību aktiem nav pazīdoti Komisijai saskaņā ar EK līguma 93. pantu (tagad LESD 108. panta 3. punkts).

Flandrijas kūtsmēsļu lietošanas politika

- (21) Pēc Beļģijas iestāžu sniegtās informācijas Flandrijas kūtsmēsļu lietošanas politika ir pamatota uz 1995. gada 20. decembra lēmumu, ar ko groza 1991. gada 23. janvāra dekrētu par vides aizsardzību pret piesārņojumu no mēslošanas līdzekļu lietošanas. Šī dekrēta mērķis ir samazināt problēmas videi, ko izraisa virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu bagātināšana ar barības vielām un fosfātu un nitrātu izskalošanās augsnē, kas rada iesūkšanās risku gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos. Saskaņā ar ziņojumu par Flandrijas vidi un dabu 56 % neto slāpekļa un fosfātu slodzes apkārtējai videi ir lauksaimnieciskā izcelsme. Amonjaka izdalīšanās no mājlopu novietnēm un lauku mēslošana ar vircu rada 21 % Flandrijas vidi piesārņojošo emisiju.
- (22) Dekrētā par kūtsmēsliem ir noteikti mērķi attiecībā uz nepieciešamo kvalitātes rādītāju sasniegšanu un/vai saglabāšanu attiecībā uz augsni, ūdeni (virszemes ūdeņiem un gruntsūdeņiem) un gaisu. Tajā paredzēts pakāpeniski noteikt stingrākus kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumus. Tādējādi tas atļauj pārejas posmā veikt pielāgojumus. Stingrākus mēslošanas līdzekļu lietošanu reglamentējošos standartus ir paredzēts ieviest pakāpeniski, izņemot īpaši jutīgās teritorijās, respektīvi, ūdens zonās un dabas zonās, kur stingrāki noteikumi stājas spēkā nekavējoties.
- (23) Dekrēts paredz arī iesaldēt kūtsmēsļu ražošanas apjomu un lopu skaitu Flandrijā saglabāt 1992. gada līmeni. Šajā nolūkā tiek ieviesta vietējo atļauju politika. Vienlaikus lielākiem uzņēmumiem atļauj paredzētais apjoms tās atjaunošanas brīdī tiks samazināts par līdz pat 25 %. Lopkopības nozarei tika dots laiks (līdz 2002. gadam), lai atrastu veidus, kā samazināt kūtsmēsļu pārpalikumu un to ietekmi.
- (24) Stingrākie ierobežojumi stājas spēkā nekavējoties 1996. gada 1. janvārī šādās teritorijās:
- ūdens sateces baseini un aizsardzības teritorijas,
 - dabas aizsardzības teritorijas, dabas rezervāti, meži,
 - Putnu direktīvas teritorijas,
 - ielejas un ekoloģiski vērtīgas lauksaimniecības zemes,
 - nitrātu riska zonas,
 - ar fosfātiem piesārņotas platības.
- (25) Pēc Beļģijas iestāžu sniegtās informācijas, nosakot šīs jutīgās teritorijas, tika ņemtas vērā prasības, kas

paredzētas Padomes Direktīvā 91/676/EEK ⁽⁴⁾ attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti, un Padomes Direktīvā 79/409/EEK ⁽⁵⁾ par savvaļas putnu aizsardzību.

Vispārējie mēslošanas līdzekļu un kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumi

- (26) Saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem visā Flandrijā, izņemot ūdens zonas un dabas zonas, no 1996. gada 1. janvāra līdz 1998. gada 31. decembrim piemēroja turpmāk minētos vispārējos minerālmēsļu un kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumus. Šie ierobežojumi ir izteikti kā kopējais gadā pieļaujamais fosfora pentoksīda, ķīmiskā mēslojuma slāpekļa un kopējais slāpekļa daudzums kilogramos, kā norādīts turpmāk esošajā tabulā.

Kultūraugu grupa	Fosfora pentoksīds	Slāpekļis no ķīmiskā mēslojuma	Kopējais slāpekļa daudzums
Zālāji	170	250	450
Kukurūza	160 (1996. g.) 155 (1997. g.) 150 (1998. g.)	200	325
Kultūraugi, kam vajag maz slāpekļa (*)	125	125	170
Citi kultūraugi	150	225	325

(*) Tostarp cigoriņi, visi augļi, šalotes, sīpoli, lini, pākšaugi un burkāni.

- (27) Beļģijas iestādes publicēja arī šādus ierobežojumus, kas norādot uz kritērijiem, kurus tās plānoja ieviest no 2003. gada.

Kultūraugu grupa	Fosfora pentoksīds	Slāpekļis no ķīmiskā mēslojuma	Slāpekļis no lopu kūtsmēsliem un citiem mēslošanas līdzekļiem	Kopējais slāpekļa daudzums
Zālāji	125	250	250	450
Kukurūza	100	130	225	275
Kultūraugi, kam vajag maz slāpekļa (*)	100	70	125	125
Citi kultūraugi	100	150	200	275

(*) Tostarp cigoriņi, visi augļi, šalotes, sīpoli, lini, pākšaugi un burkāni.

⁽⁴⁾ Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīva 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti, OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.

⁽⁵⁾ Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību, OV L 103, 25.4.1979., 1. lpp.

- (28) Papildus šiem kvantitatīvajiem ierobežojumiem parastās lauksaimniecības zemēs ir aizliegts izkliedēt kūtsmēslus vai citu organisko mēslojumu šādos periodos: no 21. septembra līdz 21. janvārim, visās svētdienās un valsts svētku dienās, visās sestdienās, izņemot no 1. februāra līdz 15. maijam, naktī (no plkst. 10 vakarā līdz 7 no rīta), ja zeme ir applūdusi, sasalusi vai pārklāta ar sniega segu.

Mēslošanas līdzekļu un kūtsmēslu lietošanas ierobežojumi ūdens zonās

- (29) Ūdens zonās ir noteiktas stingrākas prasības, lai ņemtu vērā to, ka tajās iegūst dzeramo ūdeni vai ka tās īpaši apdraud slāpekļa izskalošanās. Termins "ūdens zona" ir:

- ūdens sateces baseini un II un III tipa gruntsūdeņu aizsardzības zonas, kas ierīkotas saskaņā ar 1984. gada 24. janvāra dekrētu, ar ko nosaka gruntsūdeņu apsaimniekošanas pasākumus,
- jutīgas teritorijas, attiecībā uz kurām Flandrijas valdība noteikusi vajadzību paredzēt stingrākas prasības un kuras atrodas dzeramā ūdens ieguvei paredzētu virszemes ūdenstilpju pakārtotajos hidrogrāfiskajos rezervuāros, kas noteikti saskaņā ar 1971. gada 26. marta Likumu par virszemes ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu,
- nitrātu riska zonu teritorijās, attiecībā uz kurām Flandrijas valdība noteikusi vajadzību paredzēt stingrākas prasības un kuras ierīkotas saskaņā ar 1984. gada 24. janvāra dekrētu, ar ko nosaka gruntsūdeņu apsaimniekošanas pasākumus.

- (30) Turpmāk esošajā tabulā ir norādīti standarti, kuri reglamentē kūtsmēslu lietošanu un kurus kopš 1996. gada 1. janvāra piemēro ūdens zonās. Šie noteikumi ir pamatoti uz sarakstā iekļauto kultūraugu grupu standarta ražu un videi pieņemamajiem zudumiem šajās zonās. Daudzumi ir izteikti P_2O_5 un slāpekļa kilogramos uz hektāru gadā.

Kultūraugu grupa	Fosfora pentoksīds	Slāpekļis no ķīmiskā mēslojuma	Slāpekļis no lopu kūtsmēsliem un citiem mēslošanas līdzekļiem	Kopējais slāpekļa daudzums
Zālāji	120	200	200	350
Kukurūza	100	150	170	275
Kultūraugi, kam vajag maz slāpekļa	80	70	125	125

Kultūraugu grupa	Fosfora pentoksīds	Slāpekļis no ķīmiskā mēslojuma	Slāpekļis no lopu kūtsmēsliem un citiem mēslošanas līdzekļiem	Kopējais slāpekļa daudzums
Citi kultūraugi	100	150	170	275

- (31) Ūdens zonās ir aizliegts izkliedēt kūtsmēslus no 1. septembra līdz 21. janvārim ieskaitot, izņemot A un B zonas teritorijās, ko izmanto virszemes ūdeņu ieguvei, kur aizliegums ir spēkā līdz 15. februārim ieskaitot.

Ierobežojumi mēslošanas līdzekļu un kūtsmēslu lietošanai dabas zonās

- (32) Termins "dabas zona" ir:

- ieleju teritorijas un ekoloģiski vērtīgas lauksaimniecības zemes, kā norādīts lauku attīstības kartēs, kas paredzētas 1962. gada 29. marta Likumā par valsts plānošanas un pilsētplānošanas organizāciju,
- īpaši aizsargājamās zonas, kas noteiktas ar Flandrijas valdības 1988. gada 17. oktobra lēmumu,
- specifiski biotopi un pieguļošās buferjoslas,
- mežu platības, dabīgās teritorijas, dabas attīstības platības vai dabas rezervāti, kā norādīts lauku attīstības kartēs, kas paredzētas 1962. gada 29. marta Likumā par valsts plānošanas un pilsētplānošanas organizāciju, piemērojot pārejas pasākumu līdz 1997. gada 31. decembrim.

- (33) Turpmāk esošajā tabulā ir norādīti standarti, kas reglamentē kūtsmēslu lietošanu no 1996. gada 1. janvāra dabas zonās. Šie noteikumi ir pamatoti uz sarakstā iekļauto kultūraugu grupu standarta ražu un videi pieņemamajiem zudumiem šajās zonās. Daudzumi ir izteikti P_2O_5 un slāpekļa kilogramos uz hektāru gadā.

Kultūraugu grupa	Fosfora pentoksīds	Slāpekļis no ķīmiskā mēslojuma	Kopējais slāpekļa daudzums
Zālāji	120	200	400
Kukurūza	100	150	275
Kultūraugi, kam vajag maz slāpekļa	80	70	125
Citi kultūraugi	100	150	275

- (34) Dabas zonās ir aizliegts izkļaidēt kūtmēslius no 1. septembra līdz 21. janvārim ieskaitot, un putnu aizsardzībai svarīgos zālajos mēslošanu ar kūtmēsliem var aizliegt arī no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam. Turklāt mežu teritorijās, dabīgās teritorijās, dabas attīstības teritorijās vai dabas rezervātos ir aizliegts lietot jebkura veida mēslojumu no 1998. gada 1. janvāra, izņemot mēslojumu, ko atstāj lopī, kas ganās šajās platībās, ja maksimālais lopu blīvums nepārsniedz 2 lopu vienības/ha gadā. Ģimenes saimniecības var saņemt pagaidu atbrīvojumu no šī aizlieguma.

Ražošanas apjoma samazinājuma kompensācija

- (35) Saskaņā ar dekrētu par kūtmēsliem kompensāciju automātiski maksā tikai par zālājiem un kukurūzu. Attiecībā uz citiem kultūraugiem pieņem, ka mēslojuma daudzuma samazinājuma dēļ ražošanas apjoms nesamazināsies. Tomēr lauksaimnieks var saņemt kompensāciju, ja var pierādīt, ka tādēļ ir ciesti zaudējumi.

Ražošanas apjoma samazinājuma kompensācija par zālājiem

- (36) Ražas apjoma samazinājuma kompensāciju zālajos aprēķina, pamatojoties uz starpību starp mēslojuma daudzuma ierobežojumu citās teritorijās ārpus jutīgajām zonām un mēslojuma daudzuma ierobežojumu jutīgajās zonās, atsevišķi apskatot teritorijas ūdens zonās un dabas zonās. Atbalsta mērķis ir kompensēt ražas un rentabilitātes zaudējumu šo samazinājumu dēļ.
- (37) Atbalsta aprēķina sākumpunkts ir vidējais pusbruto segums (PBS) BEF/ha pēdējo trīs gadu laikā pirms kompensācijas piešķiršanas atbilstīgi ienākuma nodokļa kodam. Atsevišķi apskata piensaimniecībā izmantotās zālāju platības un citus zālājus. PBS aprēķināšanas vajadzībām Flandrija ir iedalīta 13 zonās atkarībā no attiecīgās zonas agronomiskajām īpašībām.
- (38) Piensaimniecības zālājiem visaugstākais PBS ir Antverpenes Kempenlandes reģionā (55 700 BEF/ha), viszemākais ir Kāpu apgabalā (33 167 BEF/ha), bet vidējais rādītājs Flandrijai kopumā ir 44 160 BEF/ha. Zālājiem, kas nav piensaimniecības zālāji, visaugstākais PBS ir Rietumflandrijas reģionā ar smilšainu/mālainu augsni (36 100 BEF/ha), viszemākais ir Kāpu apgabalā (24 633 BEF/ha), bet vidējais rādītājs Flandrijai kopumā ir 31 941 BEF/ha.
- (39) Ūdens zonās kompensācija ir pamatota uz to, ka maksimālais slāpekļa mēslojuma daudzuma ierobežojums ir 350 kg/ha, bet parastās platībās tas ir 450 kg/ha. Tas atbilst samazinājumam par 22 %. Saskaņā ar likumu par ieņēmumu samazināšanos Beļģijas iestādes ir aprēķinājušas, ka raža tādēļ samazināsies par 15 %. Tomēr

ietekme uz saimniecības rentabilitāti būs lielāka. Pēc pastāvīgo izmaksu atņemšanas saskaņā ar Beļģijas iestāžu aprēķiniem PBS vidēji atbilst 40 % no kopējās ražas. Tādējādi, ražai samazinoties par 15 %, PBS samazināsies par 37,5 % ($15 \% \times 100/40$). Tādējādi attiecīgajās platībās novāktās ražas samazinājuma kompensācijas pamats ir $PBS \times 37,5 \%$. Vienlaikus ūdens zonās lauksaimniekiem ir jālieto par 50 kg/ha mazāk ķīmiskā mēslojuma. Tas atbilst BEF 800 lielam ietaupījumam ($50 \text{ kg N} \times 16 \text{ BEF/kg}$). Tāpēc šo summu atskaita no maksājamās atbalsta summas.

- (40) Dabas zonās kompensāciju nosaka, pamatojoties uz tādiem pašiem principiem. Dabas zonā maksimālais slāpekļa mēslojuma daudzuma ierobežojums ir 400 kg/ha, bet parastās platībās tas ir 450 kg/ha, kas atbilst samazinājumam par 11 %. Pēc Beļģijas iestāžu aprēķiniem raža tādēļ samazināsies par 7 %. Ražai samazinoties par 7 %, PBS samazināsies par 17,5 % ($7 \% \times 100/40$). Tādējādi dabas zonās novāktās ražas samazinājuma kompensācijas pamats ir $PBS \times 17,5 \%$. Turklāt piemēro to pašu atbalsta samazinājumu par BEF 800 (skatīt iepriekš 39. apsvērumu) par izmantotā mēslojuma daudzuma samazinājuma dēļ ietaupītajiem līdzekļiem.
- (41) Turpmāk esošajā tabulā ir apkopota maksājamā atbalsta augstākā, zemākā un vidējā likme.

Piensaimniecības zālāji	PBS	Atbalsta likme, ūdens zonas ($PBS \times 37,5 \% - 800$)	Atbalsta likme, dabas zonas ($PBS \times 17,5 \% - 800$)
Antverpene-Kempenlande	55 700	20 088	8 948
Kāpu apgabals	33 167	11 638	5 004
Vidēji	44 160	15 760	9 928
Citi zālāji	PBS	Atbalsta likme, ūdens zonas ($PBS \times 37,5 \% - 800$)	Atbalsta likme, dabas zonas ($PBS \times 17,5 \% - 800$)
Rietumflandrijas reģions ar smilšainu/mālainu augsni	36 100	12 738	5 518
Kāpu apgabals	24 633	8 437	3 511
Vidēji	31 941	11 177	4 789

(42) Beļģijas iestādes uzsver, ka šīs ir maksimālās kompensācijas likmes par hektāru. Kopējā zālāju platība, par ko ir tiesības saņemt kompensāciju, ir 31 003 ha, no kuriem 17 468 ha atrodas ūdens zonās, bet 13 535 ha — dabas zonās. Maksimālā kompensācija, ko teorētiski būtu bijis iespējams izmaksāt, ir BEF 202 822 411 ūdens zonās un BEF 65 900 155 dabas zonās. Tomēr, ņemot vērā to, ka zālājiem, kas netiek izmantoti piensaimniecībā, atbalsta likmes ir zemākas, par zālājiem piešķirtā faktiskā kompensācija bija BEF 250 275 012 gadā, no kuriem BEF 186 505 640 tika piešķirti ūdens zonās un BEF 63 769 372 — dabas zonās. Pēc Beļģijas iestāžu sniegtās informācijas šai starpībai starp maksimālo teorētisko un faktiski samaksāto atbalsta likmi ir vairāki cēloņi, jo īpaši tas, ka kompensācija tika maksāta tikai par platībām, kurās šajā pašā saimniecībā 1994. gadā jau bija zālāji.

Kompensācija par kukurūzu

(43) Kukurūzai piemēro vienotas likmes atbalstu par ražošanas apjoma samazināšanos BEF 3 600/ha apmērā ar nosacījumu, ka kukurūzu joprojām audzē tajā pašā zemes gabalā, un tā nav iesēta apartās platībās, kur pirms tam bijuši zālāji. Šo atbalstu aprēķina, pamatojoties uz aplēsēm, ka vidējais ražā novāktais kukurūzas sausas daudzums ir 14 500 kg/ha, un ka vidējais ražas zudums stingrāko ierobežojumu ieviešanas dēļ ir 900 kg/ha. Pamatojoties uz aplēsto kukurūzas pašizmaksu, kas ir BEF 4/kg sausas, zaudētie ienākumi ir BEF 3 600.

(44) Turklāt lauksaimniekus mudina pēc kukurūzas audzēt zāli, lai samazinātu nitrātu noteci un izskalošanos. Šai sakarībā tika piešķirts papildu atbalsts BEF 3 600/ha apmērā. Pēc Beļģijas iestāžu sniegtās informācijas šī atbalsta summa sedz tikai zāles sēklu iegādes izmaksas.

Kūtsmēsļu papildu utilizācijas izmaksu kompensācija

(45) Atbalstu piešķir uzņēmumiem ūdens un dabas zonās, lai segtu to kūtsmēsļu pārpalikumu utilizācijas papildu izmaksas, kas radušies stingrāku mēslošanas ierobežojumu noteikšanas dēļ attiecībā uz kūtsmēsliem.

(46) Atbalstu piešķir, ja uzņēmumam ir papildu kūtsmēsļu pārpalikumi, kas uzkrājušies stingrāku mēslošanas ierobežojumu noteikšanas dēļ attiecībā uz kūtsmēsliem. Atbalsta aprēķinā nošķir:

a) ģimenes lopkopības saimniecības un citas lopkopības saimniecības, kam 1993.-1996. gadā nebija vajadzīga papildu aramzeme; lai aprēķinātu kūtsmēsļu utilizācijas iespējas, ņem vērā aramzemes platību saskaņā ar reģistra 1996. gada datiem;

b) lopkopības saimniecības, kas nav ģimenes saimniecības un 1993.-1996. gadā papildus iegādājās zemi; lai aprēķinātu kūtsmēsļu utilizācijas iespējas, ņem vērā aramzemes platību saskaņā ar 1994. gadā reģistrētajiem datiem (saimniecības situācija 1993. gadā).

(47) Lai aprēķinātu atbalstu, izmanto vidējo svērto vērtību, pamatojoties uz aprēķiniem par katras sugas dzīvnieku skaitu (liellopi, cūkas, putni, citi) Flandrijā un katras sugas dzīvnieku kūtsmēsļu raksturīgo minerālvielu sastāvu.

(48) Šādi tiek aplēsts, ka katrā kūtsmēsļu tonnā ir 6,6 kg slāpekļa un 4,2 kg difosfora pentoksīda.

(49) Atbalstu maksā par katru minerālvielu vienību (kg difosfora pentoksīda (P_2O_5) un kg slāpekļa (N)), par ko ir tiesības saņemt kompensāciju. Maksājuma apjomu nosaka saimniecības atrašanās vieta. Maksājamā atbalsta summa ir šāda:

a) BEF 13/vienība: saimniecībām “baltā” pašvaldībā, kur pārskatītais saražotais mēslojuma daudzums nesasniedz 75 kg P_2O_5 /ha,

b) BEF 20/vienība: saimniecībām “pelēkā” pašvaldībā, kur pārskatītais saražotais mēslojuma daudzums ir 75125 kg P_2O_5 /ha,

c) BEF 27/vienība: vienai saimniecībai, kas atrodas pašvaldībā, kur pārskatītais saražotais mēslojuma daudzums ir lielāks nekā 125 kg P_2O_5 /ha.

(50) Atbalsta apjoms pašvaldībās ar lielāku pārskatīto saražoto mēslojuma daudzumu ir lielāks, jo kūtsmēsli, lai tos utilizētu, ir jātransportē tālāk no saimniecības.

(51) Papildus atbalstu maksā arī, lai kompensētu zaudējumus tiem lauksaimniekiem, kas vairs nevar vienoties ar kaimiņu saimniecībām par pārpalikušo kūtsmēsļu daudzuma izkliešanu šo saimniecību platībās. Lai saimniecība varētu saņemt atbalstu, tai 1995. gadā bija jābūt noslēgusiai vienošanās par pārpalikušo kūtsmēsļu izkliešanu ar zemes lietotāju apgabālā, kur bija spēkā stingrākie ierobežojumi, un tai bija jābūt reģistrētai pašvaldībā, kuras pārskatītais saražotais mēslojuma daudzums pārsniedz 100 kg P_2O_5 /ha. Kompensāciju maksā par minerālvielu vienību, t.i., par kg P_2O_5 un par kg N, no kuras atņemts attiecīgo lietotāju platībās izkliešamais

mēslojuma daudzums. Maksimālais daudzums, par ko ir tiesības saņemt kompensāciju, ir starpība starp kūtsmēsļu utilizācijas iespējām atbilstīgi parastajiem kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumiem un šīm iespējām teritorijās, kurās bija spēkā stingrākie ierobežojumi. Maksājamā summa ir atkarīga no saimniecības atrašanās vietas, un tā ir:

a) BEF 27 par vienību: viena saimniecība pašvaldībā ar pārskatīto daudzumu lielāku par 125 kg P_2O_5 /ha,

b) BEF 20 par vienību visām pārējām saimniecībām.

- (52) Ģimenes lopkopības saimniecības ar kūtsmēsļu pārpalikumiem zemes gabalos Kluizenes pakārtotajā virszemes ūdeņu ieguves hidrogrāfiskajā baseinā vai nitrātu riska zonās Māsas upes krastos var izmantot kūtsmēsļu bankas pienākumu pieņemt papildu kūtsmēsļu pārpalikumus, kas rodas kūtsmēsļu lietošanas stingrāku ierobežojumu dēļ. Šajā gadījumā kompensāciju par kūtsmēsļu utilizāciju un glabāšanu samazina proporcionāli tam minerālvielu daudzumam, attiecībā uz ko palīdzību ir sniegusi kūtsmēsļu banka.

Glabāšanas izmaksu pieauguma kompensācija

- (53) Tā kā ūdens zonās un dabas zonās kūtsmēsļu izkliedēšanas aizliegums sākās 1. septembrī, nevis 21. septembrī kā citās zonās, atsevišķiem lauksaimniekiem radās grūtības, jo daudzās saimniecībās kūtsmēsļus izkliedē pēc ražas novākšanas, un vairākus kultūraugus novāc pēc dienas, kad sākas (īkgadējais) aizliegums. Šādi saimniekot ūdens un dabas zonās vairs nebija iespējams. Beļģijas iestādes lēš, ka tādēļ šiem uzņēmumiem ir vajadzīgas papildu kūtsmēsļu krātuves, kur trīs mēnešus glabāt kūtsmēsļus.
- (54) Kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumu atšķirības parastās zemes platībās un ūdens un dabas zonās atbilst apmēram 50 kg P_2O_5 /ha. Tā kā vienā tonnā kūtsmēsļu vidēji ir 5,2 kg P_2O_5 , 50 kg P_2O_5 /ha lielais daudzums nozīmē, ka vajadzēs uzglabāt aptuveni 10 tonnas/ha.
- (55) Pamatojoties uz aplēsēm, ka 500 m³ lielas krātuves būvniecības izmaksas ir BEF 1 263 120, Beļģijas iestādes lēš, ka, lai nodrošinātu vajadzīgo glabāšanas vietu, ir jāiegulda aptuveni BEF 2 500 par tonnu, kas tiks amortizēti 20 gadu laikā, un tādējādi atbilst BEF 125/t/gadā. Tāpēc lauksaimniekiem, kam ir aramzeme, kuru saimniecībās tiek saražoti kūtsmēsli un kuri atrodas teritorijās, kur ir

spēkā stingrāki kūtsmēsļu lietošanas un izkliedēšanas ierobežojumi, tika piešķirta īkgadēja kompensācija BEF 1 250/ha apmērā.

- (56) Lauksaimnieki, kas 1996. gadā saņēma šo kompensāciju par kūtsmēsļu uzglabāšanu saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem, nevar saņemt procentu likmju subsīdijas vai kapitāla piemaksas par to pašu gadu par mājlopu kūtsmēsļu krātuvju būvniecību no Flandrijas Lauksaimniecības investīciju fonda (VLF).

Kompensācijas par ķīmiskā mēslojuma lietošanu

- (57) Tā kā lauksaimnieki, kam ir zeme, kas atrodas ūdens zonās, nevar pilnībā nodrošināt pieļaujamo slāpekļa daudzumu uz hektāru, izmantojot lopu kūtsmēsļus, Beļģijas iestādes paredz, ka lauksaimnieki, kas apsaimnieko šīs teritorijas, centīsies saglabāt ražīgumu, lietojot vairāk ķīmiskā mēslojuma, jo īpaši "citiem kultūraugiem" un kukurūzai.
- (58) Pieņem, ka šīs saimniecības lieto papildu 60 kg N/ha, kas izmaksās BEF 16/kg. Tāpēc maksājamais atbalsts ir BEF 960 (60 × 16), kas noapaļojot veido BEF 1 000/ha lielu vienotu likmi.

Atbalsta samaksas procedūra

- (59) Lauksaimnieki, kam 1994. gadā ūdens un dabas zonās bija aramzeme, drīkst iesniegt pieteikumu kūtsmēsļu bankā, kas ir atbildīga par shēmas administrēšanu, lai saņemtu kompensāciju par saimniekošanu šajās teritorijās. Viņiem kartēs un plānos jānorāda aramzeme, identificējot individuālus zemes gabalus, pievienojot kultūraugu plānu 1994. gadam un mēslošanas gadam. Ja aramzeme atrodas vairākās teritorijās vai zonās, kompensāciju aprēķina, pamatojoties uz stingrākajiem kūtsmēsļu lietošanas un izkliedēšanas ierobežojumiem. Kūtsmēsļu banka izskata pieteikumus un informē iesniedzējus par maksājamo kompensāciju, izmantojot visu tai pieejamo informāciju. Kompensāciju nemaksā, ja tā ir mazāka par BEF 1 000. Pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības iesniegt apelācijas sūdzību Flandrijas vides ministram, kam sešu mēnešu laikā ir jāpieņem lēmums, pretējā gadījumā apelācijas sūdzība tiek uzskatīta par apstiprinātu.
- (60) Kūtsmēsļu banka, policijas darbinieki un vides, dabas, zemes un ūdens apsaimniekošanas iestādes vides inspekcijas nodaļas darbinieki un citi ierēdņi drīkst pārbaudīt, vai lauksaimnieki pilda savus dekrētā par mēslojumu paredzētos pienākumus. Pārkāpumu gadījumā lauksaimniekiem var pieprasīt atmaksāt saņemto atbalstu. Saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem atbalstu nevar piešķirt par atmatā atstātu zemi.

III. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

- (61) Iepriekšminētie pasākumi ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Kompensāciju piešķir no valsts līdzekļiem, un tā tiek maksāta noteiktām lauksaimnieku kategorijām, t.i., lauksaimniekiem, kuru saimniecība atrodas ūdens zonās vai dabas zonās. Šis atbalsts kropļo vai var kropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo tas uzlabo to lauksaimnieku konkurētspējas situāciju, kuri saņem kompensāciju, salīdzinājumā ar lauksaimniekiem citur Beļģijā vai citās dalībvalstīs, kuri nesaņem atbalstu. Turklāt, ciktāl šo lauksaimnieku saražotos ražojumus tirgo ES iekšējā tirgū, šķiet, ka pasākumi ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (62) Beļģijas iestādes savos rakstiskajos apsvērumos ir uzsvērušas atbalsta shēmas uz vides aizsardzību orientētos mērķus, un šajā kontekstā ir atsaukušās uz Padomes 1992. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 2078/92 par lauksaimniecības ražošanas metodēm, kas atbilst vides aizsardzības un lauku apvidu saglabāšanas prasībām (turpmāk Regula (EEK) Nr. 2078/92) ⁽⁶⁾, un Kopienas pamatnostādņiem par valsts atbalstu vides aizsardzībai ⁽⁷⁾. Pamatnostādņu par atbalstu vides aizsardzībai 2.1. punkts nosaka, ka lauksaimniecības nozarē pamatnostādnes nepiemēro jomā, uz ko attiecas Regula (EEK) Nr. 2078/92. Tāpēc ir lietderīgi sākumā apsvērt Regulas (EEK) Nr. 2078/92 piemērošanu attiecīgajiem pasākumiem.

Regulas (EEK) Nr. 2078/92 piemērošana

- (63) Beļģijas iestādes izskaidroja, ka kompensācija lauksaimniekiem, kas piešķirta, īstenojot pasākumu dabas zonās un ūdens zonās, ir uzskatāma par Regulas (EEK) Nr. 2078/92 noteikumu īstenošanu.
- (64) Ar Regulu (EEK) Nr. 2078/92 tiek izveidota Kopienas atbalsta shēma, kas paredzēta, lai cita starpā veicinātu brīvprātīgu tādu saimniekošanas metožu izmantošanu, kas samazina lauksaimniecības piesārņojošo ietekmi, pamatojoties uz lauksaimnieka izteiktu apņemšanos (2. panta 1. punkts). Dalībvalstis nosaka atbalsta piešķiršanas nosacījumus un maksājamo atbalsta summu, pamatojoties uz atbalsta saņēmēja veikto apņemšanos, ienākumu zaudējumu un motivējoša stimula vajadzību (5. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts). Papildus saskaņā ar Komisijas noteiktiem nosacījumiem Kopiena var arī papildināt noteiktas dalībvalstu piešķirtas piemaksas, lai kompensētu ienākumu zaudējumus, kas radušies 2. pantā minēto ierobežojumu obligātas piemērošanas dēļ

sakarā ar pasākumiem, kas īstenoti šajās dalībvalstīs saskaņā ar Kopienas noteikumiem (Regulas (EEK) Nr. 2078/92 4. panta 5. punkts).

- (65) Turklāt saskaņā ar 10. panta 1. punktu dalībvalstis var ieviest valsts finansētas shēmas papildu pasākumu īstenošanai, kurās paredzēti citādi atbalsta piešķiršanas nosacījumi, nekā paredzēts regulā, vai summas, kas pārsniedz regulā noteiktos ierobežojumus. Šīm shēmām ir jāatbilst regulas mērķiem un noteikumiem par valsts atbalstu.
- (66) Vērtējamās shēmas mērķis nav kompensēt zaudējumus, kas saistīti ar lauksaimnieku brīvprātīgu apņemšanos pildīšanu. Šīs shēmas kompensācijām arī nav paredzēts Kopienas līdzfinansējums tādu Beļģijas īstenotu pasākumu kontekstā, ko īsteno, ievērojot Komisijas noteiktus nosacījumus. Šī shēma attiecas uz (tikai) par valsts līdzekļiem finansētu kompensāciju par zaudējumiem, kas rodas, pildot valsts tiesību aktos par mēslošanas līdzekļiem paredzētos pienākumus.
- (67) Tāpēc atbalsts neietilpst regulas piemērošanas jomā un ir jāizvērtē saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem par valsts atbalstu.

IV. KOPIENAS PAMATNOSTĀDŅU PAR VALSTS ATBALSTU VIDES AIZSARDZĪBAI PIEMĒROŠANA

Vispārīgi apsvērumi

- (68) Jāapsver, vai pasākumu var uzskatīt par saderīgu ar Komisijas noteiktajām 1994. gada Pamatnostādņiem par valsts atbalstu vides aizsardzībai ⁽⁸⁾ (turpmāk "pamatnostādnes"), kas bija piemērojamas pasākuma īstenošanas laikā ⁽⁹⁾.
- (69) Šajā kontekstā ir jāpiebilst, ka atbalsta pasākumi zālāju vai kukurūzas ražas samazināšanās zaudējumu kompensēšanai, atbalsts par kūtsmēsļu pārpalikumu utilizāciju un vajadzīgā mēroga mēslojuma izmantošanas papildu izmaksu kompensācija ir darbības atbalsts. Atbildot uz Komisijas dienestu jautājumu, Beļģijas iestādes paskaidroja, ka, kaut gan kūtsmēsļu glabāšanas izmaksas ir salīdzināmas ar izmaksām par ieguldījumiem papildu kūtsmēsļu krātuvēs, patiesībā nav tieši saistītas ar faktiskiem ieguldījumiem. Ņemot vērā šos skaidrojumus, Komisija uzskata, ka arī šis pasākums ir uzskatāms par darbības atbalstu.

⁽⁶⁾ Norādīta iepriekš 2. zemsvītras piezīmē.

⁽⁷⁾ Informācija no Komisijas — Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai, OV C 72, 10.3.1994., 3. lpp.

⁽⁸⁾ Norādītas iepriekš 7. zemsvītras piezīmē.

⁽⁹⁾ Skatīt Komisijas paziņojumu par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai, OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.

- (70) Kopumā Komisija uzskata, ka ir maz ticams, ka ar darbības atbalstu lauksaimniecības nozarē var dot ilgstošu ieguldījumu nozares attīstībā, un ka ar to var radīt konkurences apstākļu izkropļojumu, kas ir nelabvēlīgs lauksaimniekiem, kuri nesaņem šādu atbalstu. Tāpēc Komisija šādu atbalstu vērtē stingri.

- (71) Darbības atbalsta piešķiršana saistībā ar vides aizsardzības pasākumiem ir apskatīta pamatnostādņu 3.4. punktā. Tas ir šāds:

“Saskaņā ar ilglaicīgām politikas nostādnēm Komisija parasti neapstiprina darbības atbalstu, ar ko sedz tādas uzņēmumu izmaksas, kas izriet no to radītā piesārņojuma vai apgrūtinājuma. Tomēr Komisija dažos labi definētos apstākļos var pieļaut šī principa izņēmumu. Līdz šim tā ir tādu pieļāvusi atkritumu apsaimniekošanas jomā un attiecībā uz dabas resursu nodokļu atvieglojumiem. Komisija arī turpmāk šādus gadījumus novērtēs atbilstoši apstākļiem un ņemot vērā stingros kritērijus, ko tā ir izstrādājusi divās iepriekšminētajās jomās. Tie paredz, ka atbalstam jākompensē tikai ražošanas papildu izmaksas salīdzinājumā ar ierastajām izmaksām, un tam jābūt pagaidu raksturam un principā regresīvam, lai motivētu saņēmējus ātrāk samazināt piesārņojumu vai ātrāk sākt efektīvāk izmantot resursus. Turklāt atbalsts nedrīkst būt pretrunā citiem EK līguma noteikumiem, jo īpaši tiem, kas saistīti ar preču un pakalpojumu brīvu kustību.

Atkritumu apsaimniekošanas jomā publiskais finansējums, kas sedz sadzīves atkritumu selektīvās vākšanas, reģenerācijas un apstrādes papildu izmaksas par labu uzņēmumiem un patērētājiem, var tikt piešķirts valsts atbalsta veidā, bet šajā gadījumā to var sankcionēt ar nosacījumu, ka uzņēmumi maksā proporcionāli tam, kā tie izmanto sistēmu, vai to saražotajam atkritumu daudzumam uzņēmumā. Atbalsts rūpniecības un lauksaimniecības atkritumu vākšanai, reģenerācijai un apstrādei katrā gadījumā tiek izskatīts individuāli.

Jaunu dabas resursu nodokļu pagaidu atvieglojumus var sankcionēt, ja ir jākompensē konkurētspējas zaudējums, jo īpaši starptautiskā līmenī. Papildus jāņem vērā arī tās darbības, kas par atbalsta saņemšanu uzņēmumiem jāveic, lai samazinātu piesārņojumu. Šis noteikums attiecas arī uz tādu nodokļu atvieglojumiem, kas ieviesti saskaņā ar EK tiesību aktiem, kuros dalībvalstis var noteikt atvieglojumu vai tā summu.”

- (72) Attiecībā uz atbalstu pārpalikušo kūtsmēsļu uzglabāšanai un utilizācijai Komisija uzskata, ka pārpalikušos kūtsmēslus var uzskatīt par lauksaimniecības atkritumu

veidu. Saskaņā ar iepriekšminētajām pamatnostādnēm atbalsts par šādu atkritumu utilizāciju katrā individuālā gadījumā ir jāvērtē atsevišķi, ņemot vērā kritērijus to 3.4. punktā.

Atbalsts par neizlieto to kūtsmēsļu glabāšanu un utilizāciju: novērtējums

- (73) Komisija konstatē, ka attiecīgajam pasākumam bija *pagaidu raksturs*, jo to piemēroja tikai 1996. un 1997. gadā. Turklāt Komisija konstatē, ka Beļģijas iestādes nav paziņojušas par to, ka tās turpina veikt tiešos atbalsta maksājumus par kūtsmēsļu glabāšanu un utilizāciju, kaut gan kūtsmēsļu bankai joprojām ir tādas pašas vienošanās ar zināmiem lauksaimniekiem par kūtsmēsļu savākšanu.
- (74) Komisijai jāņem vērā arī tas, ka atbalsta pasākumi nav *degresīvi*, jo abos apskatītajos gados tiek maksāta vienāda atbalsta summa (sal. 38.-40., 49.-51. apsvērumu).
- (75) Turklāt, pamatojoties uz Beļģijas iestāžu sniegto informāciju, šķiet, ka pasākums ir paredzēts, lai kompensētu visas neizlieto to kūtsmēsļu glabāšanas un utilizācijas izmaksas, kas izriet no jutīgajās zonās noteiktajiem ierobežojumiem. Tādējādi lauksaimniekiem tiktu segti izdevumi par atkritumu utilizāciju. Turklāt šķiet, ka lauksaimniekiem jutīgajās zonās nav izvirzītas nekādas prasības veikt darbības, kuru mērķis būtu samazināt saimniecībā saražoto kūtsmēsļu daudzumu. Tādējādi *no lauksaimniekiem par atbalstu nekas netiek prasīts pretī*, un atbalsts vienkārši kompensē viņu izdevumus, kas rodas, pildot stingrākus kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumus, kas noteikti jutīgajām zonām. Tāpēc pasākums nemotivē samazināt saražoto kūtsmēsļu daudzumu.
- (76) Šo iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka pasākumi neatbilst pamatnostādnēm un Regulas (EEK) Nr. 2078/92 mērķiem. Tāpēc Komisija uzskata, ka tie nav saderīgi ar iekšējo tirgu.

Atbalsts par zaudē to ražošanas apjomu

- (77) Attiecībā uz atbalstu, kas paredzēts, lai kompensētu lauksaimniekiem ražošanas apjoma zudumu mājlopu kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumu dēļ, tostarp atbalstu, kas paredzēts, lai kompensētu mākslīgo mēslošanas līdzekļu iegādes papildu izmaksas, Komisija konstatē, ka atbalsts par zaudē to ražošanas apjomu pamatnostādnēs nav atsevišķi minēts. Tomēr, ciktāl to kūtsmēsļu lietošanas ierobežojumu dēļ samazinās raža, tie, iespējams,

palielinās lauksaimnieku ražošanas izmaksas attiecībā uz pārējo kultūraugu audzēšanas izmaksām. Saskaņā ar iepriekšminētajās pamatnostādnēs izklāstītajiem principiem jāsecina, ka šāds atbalsts ir pamatots tikai, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi ⁽¹⁰⁾:

- a) atbalstam jābūt pagaidu raksturam un principā degresīvam, lai motivētu samazināt piesārņojumu vai ātrāk ieviest resursu efektīvāka lietojuma veidus;
- b) atbalstam jāatlīdzina tikai tās ražošanas izmaksas, kas radušās papildus ierastajām izmaksām;
- c) atbalsts nedrīkst būt pretrunā citiem EK līguma noteikumiem.

Papildus no Regulas (EEK) Nr. 2078/92 10. panta izriet, ka atbalstam, kas piešķirts ārpus regulas piemērošanas jomas, bet ar mērķi sasniegt vienu no tās 2. pantā izklāstītajiem ierobežojumiem, ir jāatbilst regulas mērķiem.

Atbalstam ir jābūt pagaidu raksturam un degresīvam

- (78) Atbalstu piemēroja tikai divus gadus ilgā laikposmā, tāpēc tas būtu uzskatāms par pagaidu atbalstu. Beļģijas iestāžu 2013. gada 14. janvāra informācijas iesniegumā bija apstiprināts, ka pasākumi tika izbeigti 1998. gadā.
- (79) Tomēr atbalsts pasākuma piemērošanas laikā nebija degresīvs (sal. 38.-40., 49.-51. apsvērumu), un tādējādi nemotivēja ātrāk ieviest efektīvākus resursu izlietojuma veidus.

Prasība neizmaksāt pārmērīgas kompensācijas

- (80) Kā norādīts iepriekš, kompensāciju par ražas zudumu zālājos aprēķina, atsaucoties uz kopējo pieļaujamo mēslojuma daudzumu zonās, kas nav jutīgas, proti, 450 kg N/ha zālājiem un 325 kg N/ha kukurūzai. Saskaņā ar Beļģijas iestāžu sniegto informāciju šie dati ir aprēķināti zinātniski, lai nodrošinātu, ka nitrātu koncentrācija gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos nepārsniegtu 50 mg NO₃-N/l vai 11,3 mg NO₃-N/l, ņemot vērā vidējos pieļaujamos zudumus 70 kg NO₃-N/l uz hektāru gadā. To mērķis ir vienlaikus nodrošināt iespēju novākt optimālu ražu ar

minimālu izskaloto barības vielu daudzumu. Dabas zonās un ūdens zonās noteiktie ierobežojumi ir aprēķināti saskaņā ar tādu pašu principu, ņemot vērā to, ka šīs zonas ir jutīgākas pret nitrātu piesārņojuma risku nekā citas zonas.

- (81) Beļģijas iestādes 1998. gada 7. augusta vēstulē paskaidroja, ka ir izlemts aprēķināt kompensāciju par starpību starp ierobežojumu vērtībām, ņemot vērā kopējo slāpekļa daudzumu, ko var likumīgi lietot un kas ietver gan mākslīgajos mēslošanas līdzekļos, gan mājlopu kūtsmēslos esošo slāpekli. Saskaņā ar Beļģijas iestāžu sniegtajiem datiem šāda pieeja tika izmantota, jo tika uzskatīts par vajadzīgu nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem vienā un tajā pašā reģionā, lai lauksaimnieki, kuru zeme atrodas teritorijā, uz kuru attiecas stingrāki vietējie standarti, neciestu salīdzinājumā ar lauksaimniekiem, ko neietekmē šādi standarti. Ja standarti visiem lauksaimniekiem visās teritorijās būtu vienādi, šī konkurences priekšrocība būtu likvidēta, un nekādas kompensācijas nebūtu jāmaksā. Šajā gadījumā, ja lauksaimnieki cenšas pārsniegt vides kvalitātes pamata standartu, ir iespējams aprēķināt kompensācijas maksājumu, pamatojoties uz starpību starp sasniegto un kvalitātes standartu.

- (82) Pamatojoties uz šo vienlīdzīgas attieksmes principu pret viena reģiona lauksaimniekiem, Beļģijas iestādes uzskatīja, ka piemērojamie noteikumi nav pārmērīga kompensācija lauksaimniekiem un/vai kompensācija par tādu lauksaimniecības metožu izmantošanas pārtraukšanu, kas ir pretrunā ES noteikumiem. Tās argumentēja, ka nelabvēlīgāki vai labvēlīgāki konkurences apstākļi vienā lauksaimniecības reģionā būs izteiktāki šajā reģionā nekā ES kopumā. Tāpēc Flandrijā tika kompensēti visi zaudējumi (atbilstoši faktiskajam ražas zudumam), ko cieta lauksaimnieki, kuru zeme atrodas teritorijā, kur ir stingrāki vietējie standarti.

- (83) Turklāt Beļģijas iestādes norādīja, ka 1996. un 1997. gadā Flandrijas reģionā jau bija ieviesti stingrāki vietējie standarti, kamēr nitrātu direktīvā šādas prasības nebija paredzētas līdz 1998. gada 20. decembrim. Jutīgajās ūdens zonās bija ieviests ierobežojums 200 kg N/ha apmērā zālājiem, bet kukurūzai un citām kultūrām tas bija 170 kg N/ha. Tādējādi saskaņā ar Beļģijas iestāžu datiem pieļaujamais mājlopu kūtsmēslo daudzums kopš 1996. gada jau bija mazāks nekā Direktīvā 91/676/EEK paredzētajā pirmajā darbības programmā noteiktais, un dažiem kultūraugiem tas bija noteikts otrajā darbības programmā paredzētajā līmenī.

- (84) Beļģijas iestādes 2013. gada 14. janvārī sniedza detalizētu informāciju par aprēķināšanas metodi, lai parādītu, ka tā atbilda lauksaimniecības praksei un ES juridiskajiem noteikumiem, kas bija spēkā pasākuma darbības laikā.

⁽¹⁰⁾ Norādītas iepriekš 7. zemsvītras piezīmē, 3.4. punktā.

- (85) Tomēr, pamatojoties uz pieejamo informāciju, nešķiet, ka noteikumi ūdens zonās un dabas zonās ievērojami pārsniegtu Direktīvā 91/676/EEK noteiktos pienākumus. Šajā kontekstā Komisija konstatē, ka arī Beļģijas iestādes savos rakstiskajos novērojumos ir norādījušas, ka ir identificējušas, ka ūdens zonas un dabas zonas ir īpaši jutīgas pret piesārņojumu ar nitrātiem, un ka tās tāpēc uzskatīja, ka ir vajadzīgi stingrāki ierobežojumi, lai varētu sasniegt virszemes ūdeņiem, jo īpaši dzeramā ūdens ieguvei izmantotajiem ūdeņiem, kā arī gruntsūdeņiem, izvirzīto nitrātu daudzuma mērķi, kas ir 50 mg nitrātu uz litru. Šis daudzums bija obligāti jāsasniedz 1995. gada beigās saskaņā ar Direktīvu 91/676/EEK.
- (86) Turklāt attiecībā uz kompensācijas aprēķināšanas metodi Komisija lūdza Beļģijas iestādēm sniegt apstiprinātus pētījumus, lai pierādītu aprēķinā izmantoto pieņēmumu precizitāti. Jo īpaši Beļģijas iestādēm lūdza sniegt pētījumu rezultātus, kas pierādītu, ka, samazinot kopējo mēslojuma daudzumu no 450 kg N/ha līdz 350 kg N/ha, raža patiešām samazinās par 15 %, un ka samazinot mēslojuma daudzumu no 450 kg N/ha līdz 400 kg N/ha, raža samazinās par 7 %. Beļģijas iestādes 2013. gada 14. janvāra atbildē pierādīja aprēķinu pamatojošo pieņēmumu precizitāti.
- (87) Turklāt Beļģijas iestādēm lūdza sniegt arī papildinformāciju par pieņēmumiem, kas izmantoti, lai aprēķinātu šī ražas samazinājuma ietekmi uz saimniecības kopējo ienesīgumu, izmantojot dažādas hipotēzes, tostarp hipotēzi, kurā apskatīta tikai augkopības saimniecība un jaukta augkopības/lopkopības saimniecība. Jo īpaši Komisija lūdza Beļģijas iestādēm sniegt detalizētu skaidrojumu tam, kāpēc tiek uzskatīts, ka, zāles ražai jauktā augkopības/lopkopības saimniecībā samazinoties par 15 %, saimniecības rentabilitāte samazinās par 40 %, ņemot vērā dažādos lopkopības veidus. Beļģijas iestādes sniedza šo informāciju 2013. gada 14. janvāra atbildē.
- (88) Turklāt Beļģijas iestādēm lūdza sniegt aprēķinus, kas pamatoti uz alternatīvām kompensācijas metodēm, piemēram, lopbarības, ar ko aizstāj zaudēto ražu, iegādes izmaksu kompensāciju. Beļģijas iestādes 2013. gada 14. janvāra atbildē atkārtoti uzsver, ka šādi aprēķini pasākuma īstenošanas laikā netika veikti, tāpēc tagad tādus vairs nav iespējams veikt.
- (89) Tāpēc Komisija uzskata, ka Beļģijas iestādes nav pierādījušas, ka atbalsts attiecās tikai uz ražošanas papildu izmaksām. Turklāt, kā parādīts iepriekš (79. apsvērums), atbalsts nebija degresīvs.
- (90) Tāpēc atbalsta piešķiršana par ražas zudumu neatbilst pamatnostādņu nosacījumiem. Šo iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka šie atbalsta pasākumi nav saderīgi ar Līgumu.
- ### V. SECINĀJUMS
- (91) Komisija secina, ka Beļģija ir nelikumīgi īstenojusi kompensācijas shēmu saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem, pārkāpjot EK līguma 93. panta 3. punktu (tagad LESD 108. panta 3. punkts).
- (92) Pasākumi neietilpst Regulas (EEK) Nr. 2078/92 piemērošanas jomā.
- (93) Neizlietoto kūtsmēsļu uzglabāšanas un utilizācijas izmaksu un ražas zudumu kompensācijas pasākumi ir darbības atbalsts, ko var pasludināt par saderīgu tikai izņēmuma gadījumos. Šai sakarībā pamatnostādņu stingrie principi paredz, ka atbalstu uzglabāšanai un utilizācijai var pasludināt par saderīgu, ja tas ir degresīvs pagaidu pasākums un ja to īstenojot, no lauksaimnieka kaut kas tiek prasīts pretī. Atbalstam par ražas zudumu jābūt degresīvam un pagaidu atbalstam un jākompensē tikai ražošanas papildu izmaksas. Saskaņā ar iepriekš izklāstīto analīzi šie nosacījumi nav izpildīti.
- (94) Ja no atbalsta saņēmēja par atbalstu nekas netiek prasīts pretī, un ciktāl atbalsta pasākumos nav stimulu saņēmējiem veikt papildu darbības, lai uzlabotu vides aizsardzību, Komisija uzskata, ka šis atbalsta pasākums neveicina konkrētas saimnieciskas darbības atbalstu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē.
- (95) Dekrēts par kūtsmēsliem tika atcelts 1998. gadā, un visi pasākumi tika izbeigti.
- (96) Iepriekšminēto iemeslu dēļ Komisija secina, ka pasākuma piemērošanas laikā 1996. un 1997. gadā tas bija nelikumīgs un nesaderīgs atbalsts, kas principā ir jāatgūst.

(97) Uz Komisijas tiesībām atgūt nesaderīgu atbalstu attiecas desmit gadu noilgums ⁽¹¹⁾, tāpēc šo nesaderīgo atbalstu nevar atgūt.

(98) Jebkurš individuāls atbalsts, kas piešķiršanas laikā atbilda grupu atbrīvojuma vai apstiprinātas shēmas nosacījumiem, ir saderīgs ar iekšējo tirgu atbilstoši šim atbalsta veidam piemērojamai maksimālajai atbalsta intensitātei,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, kas piešķirts kā kompensācija saskaņā ar dekrētu par kūtsmēsliem, ko nelikumīgi īstenojusi Beļģija, pārkāpjot EK līguma 93. panta 3. punktu, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

Individuāls atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu, piešķiršanas laikā atbilda grupu atbrīvojuma vai apstiprinātas shēmas nosacījumiem, ir saderīgs ar iekšējo tirgu līdz maksimālajai atbalsta intensitātei, ko piemēro šādam atbalsta veidam.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Beļģijas Karalistei.

Briselē, 2013. gada 16. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Dacian CIOLOȘ

⁽¹¹⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai, OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp., 15. pants.